

הס, רודולף (1894-1987)

(Rudolf Hess). מנהיג נאצי, מעוזריו הקרובים של היטלר. הס נולד באלכסנדריה של מצרים, במלחמת-העולם הראשונה התנדב לצבא והיה קצין בחיל הרגלים ואחר-כך טייס. כבר ב-1920 הצטרף הס למפלגה הנאצית כאחד מראשוני חבריה. הוא השתתף בפוטש הכושל של היטלר בנובמבר 1923 כשניסה לחולל הפיכה במינכן, ונכלא עם היטלר במבצר לנדסברג

(Landsberg). בשבתו במאסר סייע להיטלר בחיבור ספרו 'מין קמפף'. לאחר שחרורו מהכלא בשנת 1925 היה הס עוזרו של היטלר ומזכירו הפרטי עד סמוך לעליית הנאצים לשלטון בינואר 1933. באפריל 1933 מינהו היטלר לסגן מנהיג המפלגה הנאצית, ובדצמבר 1933 לשר בלי-תיק, ומאז נשאו כול החוקים שפירסמה הממשלה הנאצית גם את חתימתו. כחבר בחוג מקורביו של היטלר, מלא הס שליחויות חשובות שהוטלו עליו, הקשורות בהשתלטות גרמניה על אוסטריה וחבל הסודטים.

ערב פרוץ מלחמת-העולם השנייה, היה הס חבר ב'מועצת הקבינט החשאית' (Das Geheime Kabinet Rat) וב'מועצת השרים להגנת הרייך' (Ministernat Für Die Reichsverteidigung), שני מוסדות חסרי השפעה של ממש. תחושתו שהורחק ממוקדי ההכרעות והידיעה שהגיעה אליו על התוכנית למתקפה על ברית-המועצות, היו, כנראה, מן המניעים למחשבה הנועזת לטוס לבריטניה. בראשית מאי 1941 יצא הס למשימתו, בתקווה שעם הפלישה העתידה לברית-המועצות תיאות בריטניה לעשות שלום עם גרמניה. עד היום לא הובהר לחלוטין אם היתה טיסתו של הס ביוזמתו בלבד, או שהדבר נעשה בהשראה, ולו עקיפה, של היטלר. על-כול-פנים, מיד עם היוודע כשלונה של שליחות הס התכחש לה היטלר. מיד בהגיעו לבריטניה נעצר הס עד לסיומה של המלחמה, ואחרי המלחמה הועמד עם שאר ראשי המשטר הנאצי למשפט בפני בית-הדין הצבאי הבין-לאומי בנירנברג (ראה משפטים). בסופו של המשפט נדון הס, באוקטובר 1946, למאסר עולם על פשעים נגד השלום, אך זוכה מהאשמה של פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות. השופט הסובייטי תבע להטיל עליו עונש מוות.

מאז סיום משפט נירנברג היה הס כלוא בשפנדאו (ברלין המערבית), בית-סוהר הנמצא בפיקוח ארצות-הברית, בריטניה, ברית-המועצות וצרפת. שחרורו נמנע בשל התנגדות ברית-המועצות. אחרי שחרור שאר האסורים נשאר הס האסיר היחיד בשפנדאו, עד להתאבדותו באוגוסט 1987.